

MILENKA HOŠKOVÁ PAVLIN

dium
DRUŠTVO
LIKOVNIH
UMETNIKOV
MARIBOR
TRADICIJA OD 1920

LJUBEZEN KJERKOLI NA SVETU

GALERIJA DLUM, ŽIDOVSKA UL. 10, MARIBOR
11. 3.–5. 4. 2025, KURATOR: MARIO BERDIČ CODELLA

FOTOGRAFIJA: BRANIMIR RITONJA

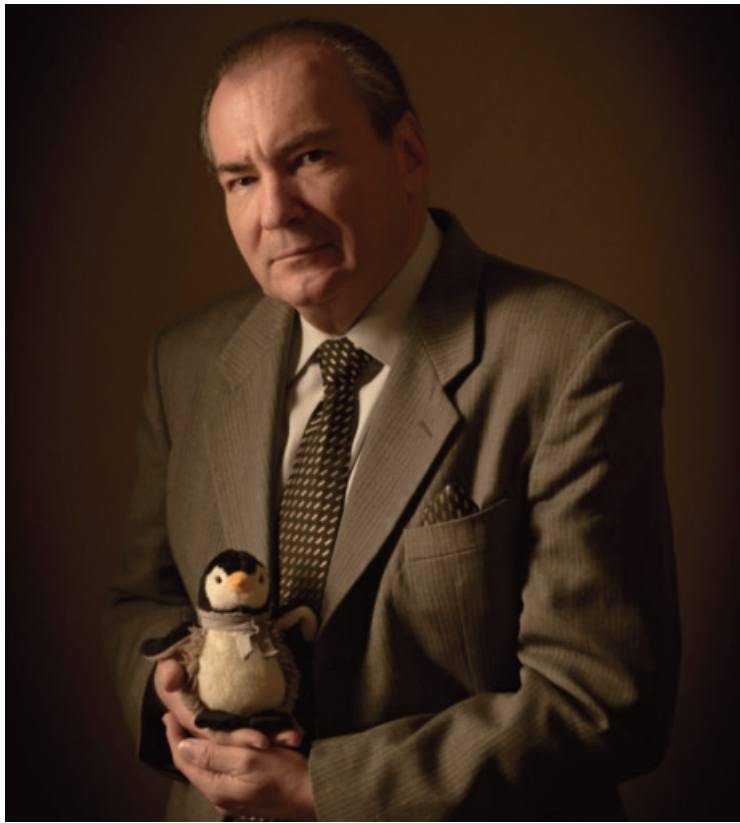
MILENA HOUŠKA PAVLIN

Rojena je leta 1944 v Ljubljani. Leta 1965 je diplomirala na likovnem oddelku Pedagoške akademije v Mariboru (prof. Maks Kavčič, prof. Lajči Pandur st., prof. Slavko Kores). Leta 1970 je diplomirala na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Razstavljala je samostojno in na skupinskih razstavah doma in v tujini, se udeleževala slikarskih kolonij, izdajala je koledarje z lastnimi motivi, ilustrirala knjige in slikala na keramiko. Ustvarja v tehniki akvarela in olja (med drugim je sodelovala trikrat na svetovni razstavi akvarelov v Fabrianu, Italija in v Tirani, Albanija). Bila je aktivna članica DLUM in Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov ter Zveze avstrijsko-slovenskega prijateljstva. Njena dela govorijo o harmoniji in disharmoniji narave in človeka, svarijo pred grobimi posegi v zakonitosti narave in pred katastrofalnimi posledicami teh nekontroliranih posegov. Živi in ustvarja v Mariboru.

Misel:

»Še vedno smo del narave, nismo njen gospodar (sploh ne slab), moramo se držati njenih pravil, v katerih so vključeni odnosi med vsem živim in neživim (enako je pomemben). Da pa to deluje, je enako pomemben odnos do človeške družbe, katere del smo – ne more gospodariti en sam. Vedno se pogovarjamo o posledicah, ne vzrokih. Narava pa nam je osnovni vzgib – ljubezen; tu se začne ljubezen do človeka, narave okoli nas, do okolja, do družbe, ki nas obdaja in katere del smo.«

Milena Houška Pavlin

FOTOGRAFIJA: BRANIMIR RITONJA

MILENA HOUŠKA PAVLIN V GALERIJ DLUM 2025

Likovna dela mariborske slikarke Milene Houške Pavlin odslikavajo subtilna doživetja ob neposrednem stiku z naravo in ljudmi, v skladu z umetničino idilično vizijo neomadeževanega stvarstva. Njena cvetlična tihožitja, krajine, živalski motivi, ženski akti in portreti posredujejo opazovalcu intimno, mestoma eksotično atmosfero krajev, ki jih je obiskovala, in ljudi, ki jih je srečevala. Hkrati so lahko slikarkine upodobitve otroških, dekliških in ženskih likov nosilke večplastne simbolike, tako psihološke kot socialne, ki sega od samozavedanja ženskosti do domoljubnih vsebin (npr. ciklus po Waltu Whitmanu na temo svobode ob osamosvojitvi Slovenije). Milena Houška Pavlin je sprva raziskovala izrazne možnosti akvarelne tehnike z različnimi pristopi na papirnih nosilcih raznovrstnih kvaliteta, vključno s pastelnimi risbami, v novejšem ustvarjalnem obdobju pa se posveča skoraj izključno tehniki olja na platnu, četudi napoveduje svojo vrnitev na akvarele. Hkrati išče zmeraj nove motive, v novejšem času pa jo zanima predvsem ekološka tematika onesnaževanja okolja in v tem okviru tudi podiranje dreves, bodisi iz komercialnih ali kakšnih drugih razlogov. Pri tem ohranja po eni strani svojstven lirično stiliziran izraz, po drugi strani pa razvije bolj ekspresivno varianto ob poudarjeni gestualnosti, dinamičnih linijah in naključnih razlitjih, posredujoč oljni tehniki videz akvarela, še posebej s pomočjo lazurnih nanosov barve. V okvir najbolj prepoznavnih umetniških likovnih ciklov sodi zgodnji izbor ženskih aktov in ljubezenskih dvojic za ilustracijo knjige poezij Geme Hafner Mozaik srca iz leta 1999, v tehniki akvarela na mokro podlago, nato pastelni ciklus konjev v krajini iz Lipice, nastal leta 2000, nadaljujoč se v leto 2001, tokrat v tehniki tuša, pri čemer pridobi pomen krajina. Sledi ciklus samostojnih krajin v lavirani risbi s tušem kot ilustracija knjige Marice Škorjanec Košnji veter.

Skozi daljše obdobje sta nastajala vzhodnjaško občuten cikel ptičev v krošnjah s črnim in rjavim

tušem ali v akvarelu, s katerim je skušala umetnica opozoriti na vsesplošno ogroženost teh nežnih živalic, ki pa kljub neprestanim nevarnostim ohranjajo svojo lepoto in veselje do življenja, ter ekspresivni ciklus krajin na pergamentu majhnega formata. Leto 2002 pomeni za avtorico neke vrste prelomnico, saj se odloči ponovno ustvarjati v tehniki olja na platnu večjih formatov s kulminacijo v ciklu krajin iz likovne kolonije v Abitanti. Hkrati nastaneta še cikla v tehniki tuša na papirnih podlagah različnih kakovosti in sestavin, pri čemer je prvi posvečen vtisom iz Španije in Camarge (biki in konji v značilni krajini), drugi pa je nastal na Kornatih z močnejšim ekspresivnim nabojem.

Umetnica je s kornatskim ciklom upodobila svoj intimni, ljubeči odnos do narave, vendar hkrati prvič opozarjala na nevarnosti človekovega vztrajnega prizadevanja po "civiliziranju" za enkrat še neokrnjenega naravnega okolja. Skladno z omenjenimi občutki je skoraj sočasno ustvarjala tudi akvarelni ciklus travnikov, za katerega je navdih črpala med neskončnimi sprehodi po livadah. O ciklu je umetnica zapisala, da akvareli "... niso le prepisi narave, ampak so občutki o rastlinskih bitjih, o katerih sem sanjala, se z njimi pogovarjala, obupavala, upala in iskala novo življenjsko energijo." Okrog leta 2006, v obdobju sodelovanja na VIII. mednarodni likovni koloniji Lijalent, je Milena Houška Pavlin pričela ustvarjati precedenčni ciklus akvarelov in akvareliranih risb s tušem, prvič z motivi Lenta, starega Maribora in mestnega parka, ki pa jih je upodobila z nekoliko spremenjenim likovnim izrazom. Opazimo namreč izrazitejšo ortogonalno geometrijsko stilizacijo in poudarjanje detajlov, kar posreduje likovnim delom skorajda dokumentarni značaj. Kmalu nato prične umetnica eksperimentirati z možnostjo prenosa svojega prepoznavnega, sproščenega akvarelnega sloga v tehniko olja na platnu, kar je povzročilo nastanek cele vrste uspešnih krajinskih motivov gozda, vključno s prvič preizkušenim sestavljanjem nosilcev v večkrilne

kompozicije poliptihov. V istem slogu in z istimi motivi je naslednje leto nadaljevala svoj opus na Prvi likovni koloniji Rogaška Slatina, vendar tokrat na velikoformatnih akvarelih. Upodobila je prizore gozda, kot jih je videla iz svojega okna, vendar brez ambicij realističnega posnemanja narave, saj je skušala prikazati ne le optično, marveč tudi zvočno "kuliso" naravnega okolja, ki jo povzroča, poleg šumenja listov in vejevja dreves, predvsem neprestano oglašanje številnih ptičev v smislu himne stvarstvu, povezujoč naravo v celostno, transcendentno, zemeljsko in nebeško harmonijo. Dramatični vrhunec je ustvarila s prizorom uničenega gozda v katarzični sliki *Moje drevo*, kjer umetnica objema steblo, upoštevajoč ga kot sebi enako, ljubljeno bitje. Prav to zgodnje olje na platnu, vključno s skorajda sočasnim portretom žal že preminulega soproga, ki mu posveča svojo predstavitev, razstavlja tudi na tokratni tematski razstavi v Galeriji DLUM.

Milena Houška Pavlin se je na tokratno samostojno razstavo, za katero pravi, da bo tudi zadnja, pripravljala kar več mesecev in zanj ustvarila večinoma nova likovna dela v tehniki olja na platnu. Dejansko gre za njeno najbolj intimno samostojno predstavitev do sedaj, katere postavitev je skrbno načrtovala. V zgornji etaži je soprogu podelila osrednje mesto, saj z leve stene opazuje celotno dogajanje v zvezi z umetnico, navzočo v že omenjeni kulturni sliki *Moje drevo*, ki ga objema, simbolizirajoč svojo ljubezen do celotne narave. Ob tej sliki se nahaja delo *Dve lipi*, posvečeno nedavno posekanima lipama na zelenici ob njuni hiši pod Pohorjem, kjer sta preživela večino svojih skupnih, srečnih let. Sledi še delo (podrta) *Krošnja*, kjer se ptice še zadnjič zbirajo v jatju, preden bodo za zmeraj odletele proč. Nad stopniščem dominira upodobitev mladenke z zlato prinašalko *Arko*, obe usmerjeni k dvema štoroma, edinima preostankoma lip na sosednjem vrtu, z nazivom *Spomin*. Umetnica z zaskrbljenostjo ugotavlja, da hkrati propadajo tudi mogočni podpohorski

iglavci v neposredni sosesčini. Na medetaži prevladuje velika slika na travi sedeče gole deklice z rdečim ptičem na desnem ramenu, levo od nje pa znova podrto drevo s pticami. Pticam je posvečeno tudi delo Pojoči grm, postavljeno na čelno steno spodnje etaže, ki pa jo v celoti zaznamuje ekološka problematika onesnaževanja morja. Simbol onesnaženih morskih globin so vijugaste plastične cevi, ki jih naseljujejo ribe, morski konjiči in leščurji. Slednji so pravi filtri morske vode, zato se v onesnaženem okolju zastrupljajo tudi sami, pri čemer gre za neke vrste prisilno samožrtvovanje. Pri morskih konjičih pa gre za nekoliko drugačno simboliko, saj tukaj samčki prevzemajo dobesedno vlogo roditelja, saj oni rojevajo potomstvo, medtem ko se samičke pripravljajo na spočetje novega zaroda. Umetnica zaključuje zgodbo ogroženega naravnega cikla obnavljanja življenja s panoramsko upodobitvijo golega para moškega in ženske, ki sedita na otoku iz smeti sredi oceana, z nazivom Ljubezen kjerkoli na svetu II., napovedujoč kot nova Adam in Eva novo obdobje človeške prihodnosti. Zagotovo gre za izjemno, čustveno zasnovano razstavo, ki pomeni dobrodošlo popestritev na slovenskem likovnem prizorišču.

Mario Berdič Codella,
v Mariboru, februar 2025

SPOMIN, 2024, olje, platno, 100 × 120 cm

RAJSKI SVET RIB I., 2024, olje, platno, 80 × 100 cm

MORSKA PRAVLJICA, 2024, olje, platno, 80 × 80 cm

POJOČI GRM, 2018, olje, platno, 100 × 80 cm

BIL JE NEKOČ LEPI SVET II., 2024, olje, platno, 80 × 100 cm

BIL JE NEKOČ LEPI SVET III., 2024, olje, platno, 80 × 100 cm

MOJA LIPA, 2024, olje, platno, 100 × 80 cm

LIPI, 2024, olje, platno, 80 × 100 cm

DEBLA I., 2018, olje, platno, 25 × 30 cm

RAJSKI SVET RIB II., 2024, olje, platno, 80 × 100 cm

DEBLA II., 2018, olje, platno, 30 × 30 cm

BIL JE NEKOČ LEPI SVET I., 2024, olje, platno, 80 × 100 cm

DEBLA III., 2018, olje, platno, 25 × 30 cm

SPOMIN II., 2025, tuš, papir, 15 × 20 cm

Naslov e-kataloga: »Milenka Houška Pavlin – Ljubezen kjerkoli na svetu, Galerija DLUM, Maribor, 11. 3.–5. 4. 2025, kurator: Mario Berdič Codella«

Izdajatelj: DLUM, Trg Leona Štuklja 2, Maribor
Založnik: DLUM, Maribor (zanj: Katja Majer)
Avtor besedila: Mario Berdič Codella
Urednik: Marko Pak
Oblikovanje: Peter Vernik
Tehnično urejanje: Branko Mur
Fotografije: Branimir Ritonja
Katalog je dostopen na naslovu:
<https://www.dlum.si/razstave>
Izid: Maribor, marec, 2025
Brezplačen izvod

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

75(083.824)(0.034.2)

HOUŠKA Pavlin, Milena

Ljubezen kjerkoli na svetu [Elektronski vir] : Galerija DLUM, Židovska 10, Maribor, 11. 3.–5. 4. 2025 / Milenka Houška Pavlin ; kurator Mario Berdič Codella ; [avtor besedila Mario Berdič Codella ; urednik Marko Pak ; fotografije Branimir Ritonja]. - E-knjiga. - Maribor : DLUM, 2025

Način dostopa (URL): <https://www.dlum.si/razstave>

ISBN 978-961-96810-8-4 (PDF)

COBISS.SI-ID 227486211

Razstava je nastala v organizaciji:

S prijazno pomočjo:

Duške Podlesnik

Program Galerije DLUM podpira:

